

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 14.10.2018
Kabul Tarihi / Date Accepted : 25.02.2019
Yayın Tarihi / Date Published : 11.03.2019

[doi https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.43815-470414](https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.43815-470414)

ZİHİN ENGELLİLER BEDEN EĞİTİMİ DERSİ İÇERİK VE UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ*

Bahar GÜNAYDIN¹, Nevzat MİRZEOĞLU², Hakan ACAR³

ÖZ

Engelli bireylerin daha sağlıklı beden ve ruh hayatlarına olanak sağlayabilmek ve sosyal yaşama uyumlarını kolaylaştırmak için eğitim içerik ve uygulamaları son derece önemlidir. Bu çalışmanın amacı, zihin engelliler beden eğitimi öğretim programını içerik, uygulama ve yaşanan sorunları derse ilişkin beklentiler açısından öğretmen görüşlerine göre değerlendirmektir. Araştırmaya 2016-2017 eğitim ve öğretim yılında Zonguldak ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim ve uygulama okullarının 1-8. sınıflarında görev yapan zihin engelliler sınıf öğretmenleri katılmıştır (n=41). Katılımcılara alanında uzman iki araştırmacı tarafından geliştirilen, 38 maddeden oluşan anket uygulanmıştır. Verilerin analizinde yüzde, frekans ve aritmetik ortalama kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, beden eğitimi programı kazanımlarının en çok öğrencinin fiziksel gelişimi için uygun olduğu, öğrenci ve aileye yönelik kazanımların az olduğu saptanmıştır. Program içeriğinin okul hayatı için önemli olduğu, ancak farklı engel düzeyine sahip çocuklar için çeşitliliğinin olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin uygulamalarında oyunlara yer verdikleri, öğrenciye göre örnekler vererek açık ve anlaşılır uygulamalar yaptıkları ancak kısmen de olsa içerik ve uygulama tutarsızlıkları yaşadıkları, aynı zamanda araç gereç açısından sıkıntı yaşadıkları saptanmıştır. Sonuç olarak zihin engellilere yönelik beden eğitimi derslerinin içerik ve uygulama alanlarında bazı sorunların olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, zihin engelli, öğretim programı

EVALUATION OF THE CONTENT AND PRACTICES OF THE PHYSICAL EDUCATION LESSONS FOR THE MENTALLY DISABLED

ABSTRACT

Educational content and practices are extremely important in order to provide a healthier physical and mental life for individuals with disabilities and to facilitate their adaptation to social life. The aim of this study is to evaluate the content, practices and problems of the physical education curriculum for the mentally disabled individuals considering opinions of the teachers and expectations related to the lesson. Elementary school teachers of mentally disabled students in 1 to 8 grades in education and practice schools of the Ministry of National Education in Zonguldak province (n=41) during the 2016-2017 Academic Year participated in the study. A questionnaire consisting of 38 items, which was developed by two researchers who were experts in their fields, was given to the participants. Percentage, frequency and arithmetic mean were used in data analysis. As a result of the study, it was found that learning outcomes of physical education program were suitable for students' physical development the most, while outcomes for students and the family were few. It was found that the content of the program is important for school life; however, it has no diversity for children with different levels of disability. It was found that the teachers used games in their practices, they performed clear and understandable practices by giving examples that children could understand; however, they were also found to experience inconsistencies in content and application, although partially, and at the same time experience problems in terms of equipment. As a conclusion, it was found that there are some problems in the content and practice areas of physical education lessons for mentally disabled individuals.

Keywords: Physical education, mentally disabled, education program

* Bu çalışma 15. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi'nde poster bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, bahar.gunaydin@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2822-0967>

² Sakarya Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, nmirzeoglu@yahoo.com, <https://orcid.org/0000-0003-3396-4044>

³ Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, hakanacar1979@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9233-9647>

1.GİRİŞ

Eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci ya da seçilmiş ve okulun etkisi altında sosyal süreçtir. Bireyin bu süreçte gelişime ayak uydurabilmesi, gelişim sürecine etkili ve yapıcı bir kişi olarak katılımının sağlanabilmesi için en önemli faktör eğitim olarak görülmektedir. Bu nedenle programlı ve doğru eğitim yöntem ve tekniklerini içinde barındıran, gelişime açık eğitim programları bu süreçte oldukça önemli bir yer tutmaktadır (Gündüz, 2006).

Eğitim programları eğitim sürecinin başarıya ulaşmasında etkili olan hedefler, hedeflere ulaşmak için verilmesi gereken içerik, öğretme- öğrenme süreci ve değerlendirme gibi öğeleri içerisinde barındırmaktadır (Aykaç ve Aydın, 2006).

Günümüzdeki eğitim sisteminde insan fiziksel, zihinsel ve ruhsal yönleri ile bir bütün olarak değerlendirilmeli ve eğitim bu hizmeti gerçekleştirebilecek biçimde düzenlenmelidir (Öztürk, 1998: 27). Eğitim ve sağlık sistemlerini yeterince geliştirememiş ülkelerde engelli insanlar savaş vermek zorunda kalırlar. İnsan gibi yaşamak, dahası ayakta kalabilmek için bu savaşı vermek zorundadırlar. Görme, işitme ve ortopedik engele sahip olan bireylere göre, zihinsel ve ruhsal engelliler için yaşam ne yazık ki çok daha zordur. Çünkü akılları ve fikirleriyle kendi yaşamlarını kurabilecek güçte değildirlir. Onların haklarını aramak ve korumak için tek şans ailelerinin gücüdür (Darıca, Gümüüşü ve Pişkin, 1992: 45). Oysaki engelli bireylere sosyal yaşamın her alanında fırsat eşitliği kanunlar ile desteklenmiştir.

Engelli gruplar arasında zihin engelli çocuklar, engelli çocuklar arasında en sık karşılaşılan gruptur. Buna rağmen, bu çocuklar toplum tarafından yeterince tanınmamaktadır. Hatta bu çocuklar için hiçbir şeyin yapılamayacağı gibi bazı ön yargı ve inançlar bulunmaktadır (İlhan, 2008: 316).

Zihin engelli çocukların dikkat süreleri kısa ve öğrenme yetenekleri oldukça azdır. Çeşitli fiziksel aktiviteler, bu çocukların fiziksel uygunluk düzeylerini geliştirdiği gibi bu çocukların daha dikkatli olmalarını ve öğrenme yeteneklerinin artmasını sağlamaktadır. Fiziksel aktiviteler ve egzersiz programları zihinsel engelli çocukların zihin düzeylerinde herhangi bir değişiklik yapmamasına rağmen bu çocukların toplumla bütünleşmesinde önemli yer tutan uyumlu davranışların gelişmesine ve sağlıklı yaşam düzeylerinin yükselmesine katkı yapacaktır (Savucu ve Biçer, 2009: 117-118).

Bu nedenle fiziksel aktiviteler sağlıklı bireyler için olduğu gibi zihin engelli bireyler için de önemlidir. Sağlıklı bir yaşam süreci geçirilmesi için zihinsel engelli bireylerin fiziksel uygunluk düzeylerinin korunması ve geliştirilmesi gereklidir. Benlik kaygısı, özgüven, sosyalleşme ve başarı duygusunun yaşanmasında genellikle sportif etkinliklerin diğer alanlara göre daha yararlı olduğu, özellikle hareketsiz yaşantı nedeniyle solunum ve dolaşım bozuklukları yaşamaları nedeniyle bu insanlara fiziksel ve zihinsel gelişimleri ile birlikte toplum içinde iyi ilişkiler kurabilmelerinin sağlanması için fiziksel aktiviteler önerilmiştir (Savucu ve Biçer, 2009: 117-118).

Engelli bireylerin fiziksel aktivite ihtiyaçlarının karşılanmasında okulların önemi büyüktür. Bu nedenle engelli eğitim programlarında beden eğitimi dersi oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Ancak engelli bireylerin bu gereksinimlerini karşılayabilmek için özel araçlara, yöntemlere, programlara, öğretmen ve kurumlara gereksinim duyulmaktadır. Engelli bireylerin yaşama katılım ve uyumlarını sağlamak için bu gereksinimlerin eksiksiz olarak temin edilmesi gereklidir. Bu nedenle zihin engellilerin eğitiminde ailenin gücünün yanı sıra, eğitim gördükleri okulların da onların ihtiyaçlarına uygun düzenlenmesi son derece önemlidir.

Özellikle zihin engelliler sınıf öğretmenlerine büyük iş düşmektedir. Öğrencilerin birbirleriyle olan uyumu, bireysel ihtiyaçları, beceri düzeyleri, konuşma, yeterlikleri vb. günlük hayatlarında karşılaştıkları güçlükler okullarda aldıkları eğitim aracılığıyla giderilmeye çalışılmaktadır. Bu ihtiyaçları giderilmesinde beden eğitimi dersi önemli yer tutmaktadır. İyi planlanmış bir beden eğitimi programı da sadece çocukların motor gelişimlerini değil duyuşsal ve bilişsel alanlarda da gelişimini hedeflemelidir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, zihin engelliler beden eğitimi öğretim programını içerik, uygulama ve yaşanan sorunları derse ilişkin beklentiler açısından öğretmen görüşlerine göre değerlendirmektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Mevcut beden eğitimi ders programlarının içerik, uygulama ve sorunları açısından, zihin engelliler sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmesi ve tespitlerin yapılması, bu konudaki program geliştirme çalışmalarına önemli katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Araştırmada nitel araştırma yaklaşımına dayalı olarak doküman analizi ve anket gibi nitel veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmaya 2016-2017 eğitim ve öğretim yılında Zonguldak ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim ve uygulama okullarının 1-8. sınıflarında görev yapan zihin engelliler sınıf öğretmenleri katılmıştır (n=41) ve katılımcılara alanında uzman iki araştırmacı tarafından geliştirilen, 38 maddeden oluşan anket uygulanmıştır. Verilerin analizinde yüzde, frekans ve aritmetik ortalama kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1.

Zihin Engelliler Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Programı Kazanımları İle İlgili Değerlendirmeleri

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam
	n	%	n	%	n	%	
1-Öğrencinin ihtiyaçlarına uygun mu?	16	39,02	22	53,66	3	7,32	41
2-Öğrencinin özel yaşantısına yararı var mı?	23	56,10	15	36,59	3	7,32	41
3-Öğrencinin fiziksel gelişimi için uygun mu?	28	68,29	11	26,83	2	4,88	41
4-Bedensel özelliklere göre çocuğun gerçekleştirebileceği nitelikte mi?	15	36,59	22	53,66	4	9,76	41
5-Zihinsel yönden öğrencinin gerçekleştirebileceği nitelikte mi?	16	39,02	23	56,10	2	4,88	41
6-Kazanımlar yeterince açık ve anlaşılır mı?	21	51,22	14	34,15	6	14,63	41
7-Farklı türden zihinsel engelli öğrencilerinize uygun kazanımlar var mı?	19	46,34	10	24,39	12	29,27	41
8-Öğrencinin sosyalleşmesine yönelik kazanımlar yeterli mi?	9	21,95	22	53,66	10	24,39	41
9-Öğrencinin gündelik hayatını yardımsız yaşayabilmesine yardımcı kazanımlar var mı?	12	29,27	23	56,10	6	14,63	41
10-Öğrenci ve ailesine yönelik kazanım var mı?	3	7,32	24	58,54	14	34,15	41

Zihin engelliler sınıf öğretmenleri beden eğitimi programı kazanımlarının en çok öğrencinin fiziksel gelişimi için uygun olduğunu belirtmişlerdir, katılımcıların sadece % 4,88'i kazanımların fiziksel gelişim için uygun olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcılara göre en düşük kazanım öğrenci ve aileye yönelik kazanımlar olarak tespit edilmiştir.

Tablo 2.

Zihin Engelliler Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Programı İle İlgili İçerik Değerlendirmeleri

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam
	n	%	n	%	n	%	
11-Kazanımlarla tutarlı mı?	23	56,10	18	43,90	0	0,00	41
12-Öğrencinin okul hayatı için önemli mi?	33	80,49	8	19,51	0	0,00	41
13-Öğrencinin özel hayatı için önemli mi?	9	21,95	30	73,17	2	4,88	41
14-Farklı engel düzeyine sahip çocuklar için çeşitlilik var mı?	7	17,07	24	58,54	10	24,39	41
15-İçerik öğretmene yol gösterici mi?	15	36,59	23	56,10	3	7,32	41
16-İçerik açık ve anlaşılır mı?	24	58,54	15	36,59	2	4,88	41

Zihin engelliler sınıf öğretmenleri beden eğitimi programı ile ilgili içeriğin okul hayatı için önemli olduğunu belirtmişler, program içeriğinde en olumsuz gördükleri nokta ise farklı engel düzeyine sahip çocuklar için çeşitlilik olmaması olarak tespit edilmiştir.

Tablo 3.

Zihin Engelliler Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Ders Uygulamaları İle İlgili Değerlendirmeleri

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam
	n	%	n	%	n	%	
17-Öğrencilerle kazanımları gerçekleştirmekte güçlük çekiyor musunuz?	12	29,27	27	65,85	2	4,88	41
18-Uygulamalarda ilerleme gösterebiliyor musunuz?	21	51,22	20	48,78	0	0,00	41
19-Derslerinizde oyunlara yer veriyor musunuz?	35	85,37	6	14,63	0	0,00	41
20-Göstererek yaptırma yöntemini uyguluyor musunuz?	39	95,12	1	2,44	1	2,44	41
21-Gurup oyunları oynatabiliyor musunuz?	26	63,41	10	24,39	5	12,20	41
22-Farklı yöntemler kullanabiliyor musunuz?	29	70,73	11	26,83	1	2,44	41
23-Sözel yönergeleri kullanıyor musunuz?	39	76,47	12	23,53	0	0,00	41
24-İçerik ve uygulama tutarsızlığı yaşıyor musunuz?	10	24,39	23	56,10	8	19,51	41

Tablo 3 Devamı

25-Uygulamalarda açık ve anlaşılır mısınız?	37	90,24	4	9,76	0	0,00	41
26-Öğrenciye göre örneklerinizi veya göstergelerinizi değiştiriyor musunuz?	39	95,12	2	4,88	0	0,00	41
27-Bireysel oyunlar oynatabiliyor musunuz?	34	82,93	7	17,07	0	0,00	41
28-Kaba değerlendirme formlarını uygularken yeterli tekrar yapıyor musunuz?	24	58,54	17	41,46	0	0,00	41
29-Ders planına göre mi uygulama yapıyor musunuz?	22	53,66	17	41,46	2	4,88	41

Beden eğitimi dersi uygulamalarında öğretmenlerin neredeyse tamamının derslerinde oyunlara yer verdiği ve gösterip yaptırma yöntemini uyguladıkları, örnekleri öğrenciye göre değiştirdikleri ve uygulamalarında açık ve anlaşılır oldukları söylenebilir. Buna rağmen sonuçlar öğretmenlerin içerik ve uygulama tutarsızlıkları kısmen de olsa yaşadıklarını göstermektedir.

Tablo 4.*Zihin Engelliler Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Ders Uygulamaları İle İlgili Değerlendirmeleri*

	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam
	n	%	n	%	n	%	
30-Uygulama alanı açısından sıkıntı yaşıyor musunuz?	27	65,85	12	29,27	2	4,88	41
31-Öğrencileriniz araç gereç kullanırken problem çıkarıyor mu?	10	24,39	25	60,98	6	14,63	41
32-Velilerle iletişim sorunu yaşıyor musunuz?	16	39,02	12	29,27	13	31,71	41
33-Uygulamalarda disiplin sorunu yaşıyor musunuz?	10	24,39	22	53,66	9	21,95	41
34-Okul çevresi ile ilgili sorun yaşıyor musunuz?	17	41,46	12	29,27	12	29,27	41
35-Programla ilgili sorun yaşıyor musunuz?	6	14,63	17	41,46	18	43,90	41
36-Alan bilgisi (beden eğitimi) eksikliği yaşıyor musunuz?	8	19,51	20	48,78	13	31,71	41
37-Araç gereç sıkıntısı yaşıyor musunuz?	24	58,54	11	26,83	6	14,63	41
38-Yönetmelik sorunlar yaşıyor musunuz?	3	7,32	20	48,78	18	43,90	41

Zihin engelliler sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi programlarında en çok uygulama alanı ve araç gereç açısından sorun yaşadıkları saptanmıştır.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmaya katılan zihin engelliler sınıf öğretmenlerin görüşlerine göre beden eğitimi ders programının bedensel özelliklere ve zihinsel özelliklere göre öğrencilerin kısmen geçekleştirebilecekleri nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Oysa zihinsel düzeyde birçok farklı gurubun olması ve bu grupların da bazı bedensel yetersizliklere de sahip olması bu sonucun ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlara göre, sınıf öğretmenlerinin programı yürütmekte güçlük çektiklerini ve yeni durumlara uyum sağlamakta zorlandıkları söylenebilir Kınalı (2003) yapmış olduğu çalışmada, beden eğitimi ve spor etkinlikleri engelli bireylerin gerek engelleri dolayısıyla içinde buldukları ruh hali ve gerekse toplumun kendilerine karşı olan tavırlarının doğal sonucu olarak ortaya çıkan saldırganlık, öfke ve kıskançlık gibi duygularını kontrol etmelerini sağladığını vurgulamıştır. Programda oyunla eğitime yeterince yer verilmemesi öğretmenlerin zorluk çekmesine neden olurken, öğrencilerin de o dersten alması gereken zevki almamalarına neden olmaktadır. Oyun oynamak ve rengârenk oyuncaklar çocuklar için birer uyarıcıdır. Keşfetmeyi ve öğrenmeyi bunlarla öğrenirler. Grupla hareket etmeyi, uyum sağlamayı kısacası sosyalleşmeyi öğrenirler. Oyun yoluyla iç dünyasını tanırlar ve kendini keşfeder (Kınalı 2003). Zihin engelliler beden eğitimi öğretim programında da görüldüğü gibi yalnızca bir takım becerilere yer verilmiştir. Çalışmamızda beden eğitimi programında öğrenci ve aileye yönelik kazanımların az olduğu saptanmıştır. Programdaki kazanımların öğrencilerin özelliklerine göre düzenlenmemesi hem öğrencilerin performansını etkiler, dolaylı olarak da öğretmene yeterli yol gösteremez. Çalışmada sınıf öğretmenlerinin oyunlara yer vermekte olduğu ancak içerik ve uygulama alanında güçlük yaşadıklarının tespit edilmesi bu düşüncüyü desteklemektedir. Zihin engelli bireylerin gündelik yaşantılarında kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmesi hem aile hem öğretmenleri hem de sosyal çevresi açısından önemlidir. Ancak çalışmamızda öğrencinin gündelik hayatını yardımsız yaşayabilmesi sorusuna öğretmenler tarafından çoğunlukla kısmen cevabını verilmiştir. Bütün bunlara ek olarak programdaki kazanımlardan öğrenci ve aileye yönelik kazanımların yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin görüşlerine göre program içeriğinde farklı engel düzeyine sahip çocuklar için çeşitliliğinin olmadığı tespit edilmiştir. Oysa zihinsel engel türleri ve beraberinde gelen bedensel engel türleri birbirinden farklı öğrenme yaşantısına sahip olabilmektedir. Yine çalışma sonuçlarına göre içeriğin öğretmene kısmen yol gösterdiği söylenebilir. İçerik ve uygulayıcı öğretmen niteliği, kalitesi özellikle engellilere yönelik eğitim alanında oldukça önemli yer tutmaktadır. Programdaki yetersizlikleri öğretmen kısmen de olsa telafi edebilecek beceriye ve üretkenliğe sahip olmalıdır. Tekbıyık ve Akdeniz (2008)'e göre öğretim programları ne

kadar mükemmel hazırlanırsa hazırlansın, eğitim ortamlarında uygulanmadığı sürece hiçbir geçerliliği yoktur. Özel eğitim sınıflarında ve özel eğitim uygulama okullarında zihin engelliler sınıf öğretmenlerinin oldukça az olması, hatta çoğu okulda ve sınıfta ücretli öğretmenlerin yer alması, öğrencilerin gelişimi açısından büyük bir engel teşkil etmektedir.

Çalışmada öğretmenlerin ders uygulamalarında kazanımları gerçekleştirebilmek için kısmen güçlük çektikleri, içerik ve uygulama tutarsızlıkları yaşadıkları ve araç gereç sorunu yaşadıkları saptanmıştır. Yaşanan tutarsızlık sorunu program kazanımlarında ortaya çıkan öğrenciye göre kazanımların yeterli düzeyde olmamasından, öğretmenlerin içeriği öğrencilerin durumuna göre değiştirmesinden kaynaklanmaktadır. Bu oldukça önemli bir sorundur. Çünkü engelli bireylerde eğitim ortamında oluşan kazanımlar, bireyin sosyal yaşama uyum sürecinde göz ardı edilemez bir ihtiyaçtır. Winnick (1990), “İyi planlanmış bir beden eğitimi ve spor programı, zihinsel engelli çocukların tüm gelişim alanlarına olumlu katkılarda bulunabilmektedir” şeklinde vurgulamıştır (Akt: Biçer ve diğ. 2004). Groff ve ark. (2009), engelli bireylerin sosyal yaşama katılımlarının artmasında sporun çok önemli bir yerinin olduğunu, ayrıca spor veya herhangi bir fiziksel aktiviteye katılımın kişinin farklı kimlik ve rollerini keşfetmesini sağladığını, kendini algılayışını değiştirme fırsatı sunduğunu, grup duygusunu uyardığını ve engelin farkındalığını azalttığını belirtmişlerdir (Akt: Yılmaz, Şentük ve Ramazanoğlu, 2014). Benzer şekilde McMahon da (1998) yaptığı araştırmada, rekreatif etkinliklerin engelli bireylerde çevreyle ve toplumla bütünleşme, arkadaşlık kurabilme ve sosyal kabulün oluşturulması bakımından önemini ortaya koymuştur (Akt: İlhan, 2008). Çalışmadaki öğretmenlerin beden eğitimi dersi ile ilgili yaşadıkları sorunlara bakıldığında, öğrencilerin gelişimini engelleyen birçok unsurun yer aldığı görülmektedir.

Bu çalışmanın sonucunda, zihinsel engellilere yönelik beden eğitimi derslerinin içerik ve uygulama alanlarında bazı sorunların olduğu tespit edilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığının, özel eğitimde beden eğitimi alanındaki amaçlarını, çeşitli oyunlarla desteklenerek işlenecek boyuta taşınması ve bu konuda yardımcı kaynaklar geliştirmek için çaba harcaması büyük bir önem arz etmektedir. Öğretmenlere yol gösterici yardımcı kaynakların sağlanması, yetersiz araç-gereçlerin temini ve uygulama alanlarının iyileştirilmesi, beden eğitimi dersi hakkında yeterli bilgilendirmeler ve düzenlemeler beden eğitimi dersinde oluşan bu sorunları minimum seviyeye indirir. Buna göre; beden eğitimi programı içerik ve kazanımlarında öğrenci ve aileye yönelik kazanımların genişletilmesi, öğrencilerin özelliklerine göre programın düzenlenmesi, engelli öğrencilerin gündelik hayatını yarımsız yaşayabilmesine katkı sağlayabilecek düzenlemeler yapılması, zihinsel ve bedensel düzeyde farklı grupları içeren düzenlemeler yapılması, içerik ve uygulama tutarsızlıklarının giderilmesi, araç gereç eksikliklerinin giderilmesi, bunlara ek olarak öğretmen kalitesinin artırılması ve alana yönelik eğitimli öğretmenlerin sürekli gelişimlerinin sağlanması, yardımcı kaynakların geliştirilmesi gerektiği söylenebilir ve bu sorunların giderilmesi zihinsel engellilere verilen eğitimdeki kaliteyi arttırabilir.

KAYNAKÇA

- Avcıoğlu, H. (2012). Zihin engelliler sınıf öğretmenlerinin araç-gereç kullanımına ilişkin görüşleri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*,1(2), 118-133
- Aykaç, N. & Aydın, H. (2006). *Öğrenme Öğretme Sürecinde Planlama ve Uygulama*. Ankara: Natürel Yayıncılık.
- Biçer, Y., Savucu, Y., Kutlu, M., Kaldırım, M. & Pala, R. (2004). Güç ve kuvvet egzersizlerinin zihinsel engelli çocukların hareket beceri ve yeteneklerine etkisi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 173-179.
- Darıca, N., Gümüşçü, Ş., & Pişkin, Ü. (1992). *Otizm ve otistik çocuklar*. Ankara: Basım Grafik Yayınları.
- Gündüz, H. (2006). Yatılı ilköğretim bölge okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri Diyarbakır örneği. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalı, Diyarbakır.
- İlhan, L. (2008). Eğitilebilir zihinsel engelli çocuklarda beden eğitimi ve sporun sosyalleşme düzeylerine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 315-324.
- Kımalı, G. (2003). Zihin Engellilerde Beden - Resim - Müzik Eğitimi. A. Kulaksızoğlu (ed), Farklı Gelişen Çocuklar. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Öztürk, F. (1998). Toplumsal boyutlarıyla spor. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Savucu, Y., Biçer, S. Y. (2009). Zihinsel engelli bireylerde fiziksel aktivitenin önemi. *Türkiye Klinikleri J Sports Sci*, 1(2):117-22
- Tekbıyık, A. & Akdeniz, A. R. (2008). İlköğretim fen ve teknoloji dersi öğretim programını kabullenmeye ve uygulamaya yönelik öğretmen görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 2(2), 23-37.
- Yılmaz, A., Şentürk, U. & Ramazanoğlu, F. (2014). Bedensel engellilerde spor konulu araştırmaların içerik analizi. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*. 1-2(9), 28-43.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

In today's education system, humans should be assessed as a whole with their physical, mental and spiritual aspects and education programs should be designed to carry out this service (Öztürk, 1998: 27). Education practices are extremely important in order to provide and support a healthier physical and mental life for people with disabilities and to ensure their adaptation to social life.

Among children with disabilities, mentally disabled children are the most common. However, these children are not sufficiently recognized by the society. There are even some prejudices and beliefs that nothing can be done for these children (İlhan, 2008: 316). Attention span of children with mental disabilities is short and they have very little learning ability. In addition to developing physical fitness levels of these children, various physical activities also enable them to be more careful and to have increased learning ability. Although physical activities and exercise programs do not cause any changes in mental levels of children with mental disabilities, they contribute to developing adaptive behaviours that have a significant place in the integration of children with the society and increasing their healthy life levels (Savucu & Biçer, 2009: 117–118). For this reason, physical activity is important for mentally disabled individuals as well as healthy individuals. In order to have a healthy life process, the physical fitness levels of mentally disabled individuals should be kept and developed at a certain level.

Schools have great importance in meeting the physical activity needs of individuals with disabilities. For this reason, physical education lesson is very important in disabled education programs. However, in order to meet these needs of disabled individuals, special tools, methods, programs, teachers and institutions are needed. In order to enable disabled individuals to participate in and adapt to life, all of these needs should be met in full. For this reason, in the education of mentally disabled individuals, in addition to the power of the family, it is extremely important for the schools they are educated in to be organized according to their needs. Especially primary school teachers of disabled individuals have a great role. The education they receive tries to eliminate the problems students encounter in their daily lives such as compliance with each other, their individual needs, their levels of skill, their speech and competency. Physical education lesson has an important place in meeting these needs. A well planned physical education program should target not only children's motor development but also their development in affective and cognitive areas.

It is thought that examining the existing physical education curriculum according to the opinions of primary school teachers of mentally disabled individuals in terms of the content, application and problems of the curriculum and making evaluations can make significant contributions to program development studies in the field. The aim of this study is to evaluate the content, practices and problems of the mentally disabled physical education curriculum according to the opinions of the teachers in terms of expectations from the lesson.

2. Method

In the study, qualitative data collection methods such as document analysis and questionnaire were used based on qualitative research method. Elementary school teachers of mentally disabled working in 1 to 8 grades in education and practice schools of the Ministry of National Education in Zonguldak province (n=41) during the 2016-2017 Academic Year participated in the study and a questionnaire consisting of 38 items, which was developed by two researchers who were experts in their fields, was applied to the participants. Percentage, frequency and arithmetic mean were used in data analysis.

3. Findings, Discussion and Results

According to the views of primary school teachers of physically disabled individuals, it was found that physical education curriculum was partly realizable by the students in terms of their physical and mental characteristics. However, the fact that there are many different groups with mental levels and that these groups have some physical incompetence show how important this result is.

In our study, it was found that there were few outcomes in the physical education program for students and families. The fact that the outcomes in the program are not organized according to the characteristics of the students affect the performance of the students and indirectly they do not provide sufficient guidance to the teacher. The result of the study that teachers use games but experience difficulties in applying them supports this thought. The ability of mentally disabled individuals to meet their needs in their daily lives is important both for their families and teachers and for their social environment. However, in our study, the question of the students'

being able to live without help in their daily lives was mostly answered as partially by the teachers. In addition to all these, it was found that the outcomes in the program were not sufficient for students and families.

According to the views of the teachers who participated in the study, it was determined that the content of the program has no diversity for children with different levels of disability. However, the types of mental disability and the types of physical disabilities that come with it can have different learning experiences. Again, according to the results of the study, it can be said that the content partly guides the teacher. The content and quality of the content and teachers are especially important in the field of education for disabled individuals. The teacher should have the skills and productivity to compensate for the deficiencies in the program. According to Tekbıyık and Akdeniz (2008), no matter how perfect the teaching programs are prepared, they have no validity as long as they are not applied in educational environments. The low number of teachers of mental disabilities in special education schools constitutes a major problem for the progress of students.

In our study, it was found that the teachers partly had difficulties in the practice of the lessons, they had inconsistencies in content and practice and a lack of equipment. The problem of inconsistency may be due to the inadequacy of achievements according to the students in the program outcomes and the change in the content by the teachers, according to the situation of the students. This is a very important problem because the achievements in the educational environment in disabled individuals form an indispensable need in the adaptation process of the individual to social life.

As a result of this study, it has been determined that there are some problems in the content and practice areas of physical education lessons for mentally disabled students. It is of great importance for the Ministry of Education to make their purposes in the field of physical education in special education program applicable by supporting with various games and to show efforts to develop supplementary resources in the issue. Supplying supplementary resources guiding the teachers, providing sufficient equipment and improving their application areas, sufficient information and organization about physical training lesson will minimize these problems in the physical education lesson. According to these results, it can be said that expanding outcomes for students and the family, organizing a program according to the characteristics of the student, making arrangements that can contribute to the daily life of students without helps, making arrangements involving different groups at the mental and physical level, elimination of content and practice inconsistencies, elimination of equipment deficiencies and in addition to these, improving qualities of teachers and the continuous development of educated teachers in the field, developing supplementary resources and eliminating these problems can increase the quality of the education given to mentally disabled individuals.